

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף מח.

במה נחלקו ר"מ וחכמים גבי אומר לאשה "התקדשי לי במלוה ע"פ שהיה לו על אחרים"¹?

לחכמים אינה מקודשת	לר' מאיר מקודשת	
ס"ל דבמעמד שלשתן קנה רק בפקדון	ס"ל דבמעמד שלשתן קנה גם במלוה ²	*

במה נחלקו התנאים דלהלן, גבי המקדש בשטר?

לחכמים אם יש בנייר שו"פ מקודשת	לא' אלעזר מקודשת	לא' מאיר אינה מקודשת	
מספקא להו ³	דסגי בעדי מסירה	דצריך עדי חתימה	לרב נחמן בשטר קידושין בלי עדי חתימה
צריך לשמה ולכן תלוי בשווי הנייר	אין צריך לשמה - דמקיש הויות להדדי	דצריך לשמה - דמקיש הויה ליציאה	לאיבעית אימא שכתב שטר שלא לשמה
צריך דעתה ולכן תלוי בשווי הנייר	אין צריך דעתה	דצריך דעתה	לואיבעית אימא כתב לשמה ולא מדעתה

"עשה לי שירים נזמים וטבעות ואקדש אני לדך", במה נחלקו התנאים דלהלן?

לחכמים אינה מקודשת עד שיביא ממון אחר	לר' מאיר כשהביאן לה מקודשת	
מקדש במלוה אינה מקודשת	מקדש במלוה מקודשת	אי פליגי במקדש במלוה ⁴
ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף	אינה לשכירות אלא לבסוף ⁵	לתי א'
אין אומן קונה בשבח כלי	אומן קונה בשבח כל	לתי ב' ⁶
הוי מלוה ופרוטה ודעתה המלוה	ומקודשת במה שהוסיף נופך	לתי ג' ⁷
		לצד דלכו"ע במלוה לא מקודשת

¹ כלומר, שנתן לה רשות שהיא תגבה לעצמה את החוב שיש לו בעל פה אצל אחרים.

² רב הונא חידש בשם רב שאם נמצאים בעל הכסף ומי שאצלו הכסף ומי שרוצים לזכות לו ביחד אפשר לעשות "במעש שלשתן" זה הקנא בדבור בעלמא, ויקנה המקבל את המנה. והעמידה הגמ' את מחלוקת ר"מ וחכמים האם אמרינן הכי דוקא בפקדון שהמנה בעין, או אפי' במלוה שהמנה לא בעין. דר"מ דס"ל שמקדושת ס"ל שאפי' במלוה, ואילו חכמים ס"ל שרק בפקדון אמרינן הכי.

³ פ"י, הם מסתפקים האם כר"מ דעדי חתימה כרתי ואינה מקודשת, או כר' אלעזר דעדי מסירה כרתי וא"כ היא מקודשת. ולכן ס"ל שאם יש בנייר שו"פ היא מקודשת - כיון שדעתה על הנייר, ואם אין בו שו"פ הרי היא ספק מקודשת וכנ"ל שזה תלוי האם הלכה כר' מאיר או כר' אלעזר. וזה שפירש"י שלא גרסינן הכא "אינה מקודשת" - כיון שהוי ספק.

⁴ ומעמידה הגמ' דכו"ע ס"ל דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, והרי שכל מה שעושה איזה שוה פרוטה היא חייבת לו שכר פעולה על זה והתשלום נזקף עליה במלוה.

⁵ ולכן לא היה כאן מלוה כלל, והוא מקדש אותה במה שנתן לה את שווי מלאכתו. ואילו חכמים ס"ל דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף וממילא כל שכר פעולתו הוא מלוה עליה.

⁶ ס"ל דלכו"ע ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, ואינו מקדש אותה בשכר הפעולה כי הוא מלוה - והמקדש במלוה אינה מקודשת, אלא שנחלקו האם אומן קונה בשבח כלי, דלר"מ אומן קונה בשבח כלי ומה שהשביח בזה התכשיט נחשב שהוא שלו, וכשנותן לה את זה הרי נותן לה ממשות, ולרבנן אינו קונה ולא נתן לה כלו.

⁷ ס"ל דאין אומן קונה בשבח כלי וישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ומקדש במלוה אינה מקודשת, ולכן על כרחך מיירי לר"מ שהוסיף לה נופך משלו - ובא לקדשה באותו הנופך, ולכן לר"מ מקודשת. וחכמים ס"ל דכיון שיש כאן מלוה של שכירות ופרוטה של נופך, אמרינן ד"מלוה ופרוטה - דעתה אמלוה" - ולכן אינה מקודשת.

הוכן עיני כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף מח:

הרוצה לקדש באופנים דלהלן, האם מקודשת?

בשכר שאני עתיד לעשות לך	בשכר שכבר עשיתי בשבילך	
מקודשת - דשכירות היא לבסוף	אינה מקודשת - דהוי מלוה	לתנא קמא
אינה מקודשת ¹ - דשכירות מתחילה ועד סוף	אינה מקודשת - דהוי מלוה	לר' נתן
הוסיף לה נופך משלו: מקודשת - דדעתה הפרוטה ² לא הוסיף לה נופך: אינה מקודשת ³	אינה מקודשת - דהוי מלוה	לר' יהודה הנשיא

המקדש את האשה בכוס זה, במה היא מקודשת? [תוד"ה הא במיא].

לשיטת רש"י	לשיטת תוס'	
בכלי ולא במים שבתוכו ⁴ - בו	בכלי ובמים ⁵ - בו ובמה שבתוכו	במים
ביין ולא בכלי ⁶ - במה שבתוכו	בכלי ולא ביין ⁷ שבתוכו - בו	בחמרא
בציר ובכלי ⁸ - בו ובמה שבתוכו	בציהרא ולא בכלי ⁹ - במה שבתוכו	בציהרא

המקדש את האשה בדינר של כסף ונמצא של זהב או להיפך האם מקודשת?

בכסף ונמצא של זהב	בזהב ונמצא של כסף	
אינה מקודשת	אינה מקודשת	לרבנן
בינו לבניה: אינה מקודשת ¹⁰ בשליחות: מקודשת	אינה מקודשת	לר' שמעון

¹ ואפי' הוסיף לה נופך משלו לא מהני, דס"ל מלוה ופרוטה דעתה המלוה.

² כלומר, כיון שיש כאן מלוה ופרוטה של הוספת נופך, וס"ל שבמלוה ופרוטה דעתה על הפרוטה ומקודשת, ולא כר' נתן שלא חילק בזה.

³ ובשכירות אינה מקודשת, כי בזה ס"ל כר' נתן שישנה לשכירות מתחילה ועד סוף והוי מלוה, ולא כת"ק שאינה אלא לבסוף ולא הוי מלוה.

⁴ פי', ואם אין בכלי שוי"פ אינה מקודשת ולא מועילים המים להצטרף לשוי"פ, והטעם דכיון שמים אינה חשובים אין דעתה אלא על הכלי.

⁵ דכיון שהמים בטלים לכוס לכן מקדש בשניהם, ומצטרפים לשוי"פ.

⁶ ואם אין ביין שוי"פ אינה מקודשת ולא מצטרף הכלי לשוי"פ, כי דרך לשתות את היין מיד ולהחזיר הכוס לבעלים.

⁷ דהיין חשוב ואינו בטל לכוס, אולם אינו מספיק חשוב להתקדש בו לבד, ולכן צריך שיהיה רק בכוס שוי"פ.

⁸ כיון שהדרך היא לשמור הציר בכלי לימים רבים, ולכן הדרך לתת שניהם יחד ומצטרפים לשוי"פ.

⁹ דכיון שהוא חשוב הרבה כוונתו עליו, אבל אין הכוס בטלה לו.

¹⁰ הגמ' מסיקה שגם אליבא דר' שמעון אפי' אם הטעה לשבח אינה מקודשת, דכמו גבי יין וחומץ י"ל דאיכא דניחא ליה בחמרא ואיכא דניחא ליה בחומץ (הגם שודאי שהיין משובח מן החומץ), כך לגבי כסף וזהב. אלא מיירי בשליחות, אכן מצד לשון המשנה אי אפשר להעמיד בשליח של הבעל, ולכך העמידה הגמ' דמיירי בשליח של האשה, וכגון שאמרה לו צא קבל קידושי מפלוני שאמר לקדש אותי בדינר כסף, ונתן לו מטבע צרור בסמרטוט ונמצא בסוף שהוא של זהב, דרבנן סברי שהוא קפידא והיא רוצה להתקדש דוקא בשל כסף, ור' שמעון ס"ל שכוונתה לומר לשליח שאפי' אם רק יתן לו דינר של כסף ג"כ היא מסכמת לקידושין, ובודאי אם יתן של זהב שהם קידושין. [אכן אם הם מדברים ביניהם המקדש והמתקדשת, שם דעתה בבירור על מה שאמר לה דוקא].